

a történeti fejlődést is és midőn a jelenben érvényes szabályzatokat ismerteti, kimutatja — néhol elég erős kifejezésekkel — az intézkedések hiányait és megjelöli a kívánatos javításokat. Bár megjegyzéseiben konzervatív gondolkodást mutat, mindazonáltal figyelembe veszi a pedagógia legújabb követelményeit is. Ha nálunk a szolgálati pragmatika tárgyalása aktuális lesz, akkor igen jó hasznát lehet majd venni e könyvnek.

Pontos név- és tárgymutató fejezi be a nagy gonddal szerkesztett és szépen kiállított művet, melyet a tanári könyvtáraknak beszerzésre ajánlok.

Dr. Endrei Gerzson.

KÜLFÖLDI SZAKLAPOK.

Pädagogisches Archiv. Monatsschrift für Erziehung, Unterricht und Wissenschaft. Unter Mitwirkung von Fachgelehrten und Schulmännern herausgegeben von *J. Ruska.*

54. Jahrgang, Leipzig, 1912.

Ötödik füzet: *Dr. Arno Neumann*, O. Liebmann emlékezete. — *Fr. Raumann*, A női lélek. — *Dr. H. Röhl*, A tanulók Klopstock olvasmányai. *Dr. A. Klem-Albrecht*, A francia határon 1911 őszén.

Hatodik füzet: *E. Werner*, R. Browning születésének századik évfordulóján. — *Jul. Reuter*, A tanulók német nyelvi haladásának megítéléséhez. — *Dr. A. Messer*, Felix Dahn főiskola pedagógiája. — *Dr. R. Ponickau*, Az önmegtartóztatás pedagógiája a főiskolákban.

Hetedik és nyolcadik füzet: *Dr. A. Vietzke*, J. J. Rousseau születésének kétszázadik fordulóján. — *R. Wähmer*, Az ifjuság vándor-sportja és az életörömlökre való nevelés. — *Dr. R. Ponickau*, Az önmegtartóztatás pedagógiája a felsőbb iskolákban. — *Dr. H. Dietzel*, A felsőbb osztályok tanítóinak részvétele az iskolaszervezésben.

Kilencedik füzet: *Dr. M. Rosenmüller*, A németországi akadémiai képzettségű tanítók egyesületének ötödik gyűlése Drezdában 1912 április 9., 10. és 11-én. — *Dr. H. Raschke*, Retorika. — *Dr. O. Reissert*, Egy szexuálpedagógiai szülői értekezés.

Tizedik füzet: *Dr. E. Spranger*, Wilhelm Münch. Emlékezete és végrendelete. — *Dr. G. Rosenthal*, Goethe Faust-ja az oberprima utolsó semesterében. — *Dr. A. Stahl*, A latin accusativus és az infinitivus. — *Dr. Fr. Heussner*, Az angol kisegítő oktatásról.

*

Zeitschrift für Kinderforschung, mit besonderer Berücksichtigung der pädagogischen Pathologie. Im Verein mit *Dr. G. Anton* und *Dr. E. Martinak* herausgegeben von *J. Trüper* u. *Chr. Ufer*, Langensalza-Wien 1911—12. XVII. Jahrgang.

Kilencedik füzet: *Dr. G. Anton*, A kóros erkölcsi fajváltozás formáiról. — *R. Schauer*, Ziehen pedagógiai jelentősége. — *Vértes O. J.*, Náray-Szabó Sándor.

Tizedik füzet: *Dr. Th. Fritsch*, Száz félév a filozófia szolgálatában. — Emlékezés *O. Flügel* 70. születésnapján. — *Dr. H. Schmidt*, L. v. Strümpell. (Születésének századik évfordulóján). — *Prof. Dr. med. Raecke*, Az amerikai gyermekvédelmi intézetekről. — *Dr. G. J. Gordon*, A tanulók öngyilkossága Oroszországban. — *Fr. Rössel*, A gyengeelméjű gyermekek megfigyelése a műhelyekben.

Tizenegyedik füzet: *J. Delitsch*, Szociális gondoskodás azokról, akik a kisegítő iskolát elhagyják. — *Fr. Rössel*, A gyengeelméjű gyermekek megfigyelése a műhelyekben. (Befejező közlemény.) — *R. Gürtler*, Észrevételek Rössel bírálatára Major «Sorgenkind»-jéről.

*

Monatschrift für höhere Schulen. Herausgegeben unter Mitwirkung von *Dr. R. Köpke* und *Dr. A. Matthias*. Berlin, 1912. XI. Jahrgang.

Hetedik szám (Július): *Dr. H. E. Timerding*, A görög matematika. — *H. Wundram*, Adalék a felsőbbfokú tanítás szabadabb alakulathoz a primák kettéágazása által. — *Dr. R. Bürger*, Belső átalakulások és külső befolyások a német oktatásban. — *Dr. M. Wehrmann*, Az iskola-történeti kutatáshoz. — *Dr. M. Nath*, Tantervek és iskolareformok. — *Dr. W. Lietzmann*, A matematika tanításához. — *F. Kuhlmann*, Rajz- és művészi oktatás.

Nyolcadik és kilencedik füzet (augusztus—szeptember): *Dr. G. Schönaich*, Korunk közeledése az antik korhoz és az ó-klasszikai nyelvek tanítása. — *Dr. J. Lezius*, A gimnázium helyzete Oroszországban. — *A. Tilman*, A külső poroszországi egyetemek tanulóinak érettségi bizonyítványai. — *H. Uhl*, Poroszország magasabbfokú intézeteinek tanítói részére rendezett 5. evezős-kurzus Wannseeben.

Tizedik szám (október): *Dr. F. Schlee*, A gyakorló munkák első átvizsgálása. — *Dr. H. Strunk*, Az újság a felsőbb iskolákban. — *A. Tilman*, A porosz egyetemek tanulóinak érettségi bizonyítványai. — *Dr. V. Steinecke*, Földrajz.

*

Zeitschrift für Philosophie und Pädagogik. Herausgegeben von *O. Flügel*, *K. Just* u. *W. Rein*, Langensalza, 1911/1912. XIX. Jahrgang.

Kilencedik füzet (június): *Margarete Truan-Borsch*, Első lépések a logikai és a matematikai fogalmak fejlődéséhez. — *Dr. H. Schmidt*, A nevelés gondolatának hanyatlásáról. — *Fr. Franke*, Az erkölcsi nevelés pszichológiai alapjai. — *B. Clemenz*, Az elbeszélés művésze.

Tizedik füzet (július): *Margarete Truan-Borsch*, Első lépések a logikai és a matematikai fogalmak fejlődéséhez. (Második közlemény.) — A jeni szünidei kurzus.

Tizenegyedik füzet (augusztus): *Margarete Truan-Borsch*, Első lépések a logikai és matematikai fogalmak fejlődéséhez. (Befejező közlemény.) — *Dr. K. Freye*, Strümpell négy levele Herbarthhoz. — A gyermek százada.

Tizenkettedik füzet (szeptember): *Prof. Dr. Feucht*: Homeros a választalon. (Két levél.) — *W. Rein*: A gyakorlati módszer új tankönyve. — *Dr. E. Schultze*: A new-yorki iskolaügy nehéz helyzetből való megmenetése. — Buzgó tevékenység az északamerikai iskolaügy terén.

Huszaedik évfolyam. Első füzet (október): *J. Fr. Herbart*, A figyelem méréséről és elsődleges okairól. (Latinból fordította P. Hauptmann. (Első közlemény.) — *Dr. M. Ratkowsky*, A hűség, jóakarát, egyetértés és igazságosság négy ethikai eszméje. — *R. Grassler*, A nyelvek eredetének problémája az újabb pszichológiában. (Első közlemény.)

Második füzet (november): *J. Fr. Herbart*, A figyelem méréséről és elsődleges okairól. (Latinból fordította P. Hauptmann. Második közlemény.) — *R. Grassler*, A nyelvek eredetének problémája az újabb pszichológiában. (Második közlemény.)

*

Zeitschrift für pädagogische Psychologie und experimentelle Pädagogik. Herausgegeben von *E. Meumann* und *O. Scheibner*, unter redaktioneller Mitwirkung von *A. Fischer* und *H. Gaudig*. Leipzig, XIII. Jahrgang.

Hetedik és nyolcadik füzet: *Dr. E. Meumann*, Programm a rajzolás pszichológiai vizsgálatához. — *Dr. J. Kretzschmar*, A szabadkézi gyermekrajzok a tudományos kutatás világánál. — *Fr. Keitel*, A díszítőrajzolás pszichológiai vizsgálatának módszeréhez. — *Dr. A. Fischer*, A szem nevelésének alapelvei és céljai.

Kilencedik füzet: *Dr. C. Jesinghaus*, Wundt Vilmosnak pedagógiai és iskolapolitikai nézetei. — *Dr. E. Meumann*, Megfigyelések az emlékezet-kutatásának különböződd helyzetéről. — *A. Heuseling*, Az emlékezet fogalma és kifejlődése. (Befejező közlemény.) — *Fr. Lorentz*, A tanulók elfáradásának kutatása a Weichardt-féle módszer alapján.

Tizedik füzet: *Prof. Dr. H. Gaudig*, Az egyéniség eszméje és jelentősége a pedagógiában. — *M. Frischeisen-Köhler*, A nevelés határai. — *Dr. A. Fischer*, A restség pszichológiai analizise. — *Dr. E. Meumann u. Dr. R. H. Goldschmidt*, Utasítás az ifjúkor praktikus munkájához és a kísérleti pedagógiához. — *Dr. M. Bahn*, Egy számológépművész pszichológiája.

*

Revue Pédagogique. Publication Mensuelle. Páris. 1912. Tome LIX.

Negyedik füzet (április): *P. Hazard*, A «Boy-Scout»-okról. — *Capitaine Favre*, A katonai kötelesség. — *M. P.*, Mozgó könyvtárak. — *Ch. Dejob*, Új népiskolai törvény Itáliában. — *A. Perraud*, Egy közép-fokú mezei iskola.

Ötödik füzet (május): *F. Vial*, A nevelés problémája Rousseau-nál. — *A. Danzat*, A francia nyelvtan reformja és az új tanítási módszerek. — *G. Compayré*, A latin nyelv ügye az Egyesült-Államokban. — *G. Gastivel*, Molière: *L'Alceste*-je.

Hatodik füzet (június): *Scheid*, A nevelő társadalmi osztály. — *L. Caste*, Az issoire-i kollégiumról Voltaire szerint s a tények szerint. — *G. Vidalenc*, A szabad ég alatt működő londoni iskolák. — *Henriette Lesneur*, *Pierre Loti*, a múlt költője.

Hetedik füzet (július): *Léo Perrotin*, Szent Ágoston pedagógiája. — *A. Bauer*, Az erkölcsi műveltség a leányiskolákban. — *Lucien Roth*, A sázburgi egyetem és szünidei tanfolyamai. — *V. H. F.*, A porosz felsőbb népiskolák újjászervezése. (Első rész.)

Nyolcadik füzet (augusztus): *E. L. Lepointe*, A «kultura». — *Druon*, A természetre vonatkozó érzelmek. — *Moussat*, A természetre vonatkozó oktatás. — *Favieres*, Belső élet. — *Mlle M. Clément*, Néhány gondolat az Egyesült-Államok intenzív életéről. — *J. Gros*, A francia népiskolai felügyelet. (Első rész.)

Kilencedik füzet (szeptember): *Jean Girand*, Tocqueville pedagógiai és erkölcsstani eszméi. — *Bellet*, A szépérzelmek. — *Lefebvre*, Falusi élet. — *Em. Duprat*, Az iskolai közigazgatásról. — *Nadaud*, A képzetek megtapadásáról.

*

L'Éducation. Revue trimestrielle illustrée d'éducation familiale et scolaire. Directeur: *Georges Bertier* III-re Année 1912. Paris.

Második szám (június): *H. Joly*, Az elnéptelenedésről. — A sajtó és az irodalom rossz hatása és az ifjúság erkölcsi nevelése. — *M. Lamperreur*, Az internatus higiénéje. — *H. Brelet*, A nyelvtan nevelő ereje. — *J. Desfeuille*. Detektív regények. — *A. Lichtenberger*, A gyermek és a játék.

*

L'Éducateur Moderne. Directeur *Gabriel Compayré*. Secrétaire de la Redaction *Roger Consinet*. Paris. 7-e Année.

Január: *G. Compayré*, Fröbel. — *Dr. A. Laurent*, Az abnormis gyermek. — *Mme A. Moll-Weiss*, Fröbel. — *André Joussin*, Az egyetemes kultúra. — *Mme de la Chapelle*, Egy szabad ég alatt működő angol iskola. — *R. Valette*, Gyakorlati pedagógia.

Február: *G. Compayré*, Steeg törvénytervezete. — *V. H. Friedel*, A külföldi tanítók és tanítónők fizetése. — *O. Frappier*, Az igazság eszméje a gyermeknél.

Március: *G. Compayré*, Fröbel. (Befejező cikk). — *Gaiffe*, Az óráközi üdülés. — *H. G.*, Klasszikus tragédiák magyarázata. — *E. Peeters*, A nevelésügy fejlődése Uruguay-ban. — *R. Valette*, Pedagógiai jegyzetek.

Április: *G. Compayré*, A középfokú oktatás tanításterve és szünidei. — *L. Launay*, *Gromollart* et *Rigollot*, A francia fogalmazás taní-

tása. — *Dr. A. Laurent*, Az agy kifejlődésének és a lelki fejlődésnek vonatkozásai. — *Mme Destrée-Vander Molen*, A gyermekek fecsegése. — *R. Cousinet*, Pedagógiai gondolatok.

*

The Psychological Review. Edited by *John B. Watson, Howard C. Warren, James R. Angell, Arthur H. Pierce.* (Megjelenik kéthavonként.)

Első szám (január): *H. C. Stewens and C. J. Ducasse*, A retina és a jobbkezeség. — *Knight Dunlap*, Különbség érzékenység a diszkrét benyomások iránt. — *H. A. Carr*, Néhány új tapasztalat. — *H. L. Hollingworth*, A koffein befolyása az írógépen való munka gyorsaságára és minőségére. — *F. Kuhlmann*, Egy új készülék az emlékezet vizsgálatára.

Második szám (március): *V. A. Heumon*, A képzetek megjelenítés- és megtartásmódjának viszonyáról. — *R. J. Woodworth*, Néhány test eredményének összekapcsolása. — *John E. Boodin*, Önismeret.

Harmadik szám (május): *E. L. Thorndike*, A munka görbéje. — *C. E. Ferree and Gertrude Rand*, Színes utókép és érzetkontraszt oly ingerek alapján, melyekből nem érzünk színt. — *Knight Dunlap*, Egy új laboratóri inga.

Negyedik szám (július): *Fr. Lyman Wells*, Az asszociális típusok kérdése. — *J. E. Wallace Wallin*, Kísérleti vizsgálatok a ritmusra és időre vonatkozóan. — *June E. Downey*, Irodalmi önvetítés. — *D. O. Lyon and H. L. Eno*, Egy idő-kísérlet a pszicho-fizikában.

Ötödik szám (szeptember): *G. F. Arops*, Némely tapintási jelenség introspektív elemzése. — *Kate Gordon*, Egyszerű színelemzések esztetikája. — *C. E. Ferree and Gertrude Rand*, Egy optikai munkaterem és világításának szabályozási módszerei. — *John E. Winter*, A mozgásérzet. — *R. Mac Dongall*, Az elme mint medius terminus.

*

The American Journal of Psychology. Edited by *G. Stanley Hall, Edmund Clark Sanford, Edward Bradford Titchener, John Wallace Baird.* Vol. XXIII. Albany-Worcester 1912. — (Megjelenik negyedévenként.)

Harmadik szám (július): *Ed. Jacobson*, Az érzetek gátlására vonatkozó kísérletek. — *G. Stanley Hall*, Miért van hanyatlóban a Kant-kultusz? — *E. B. Titchener*, Előszó az introspekció egy vizsgálatához. — *C. E. Ferree*, Egy rotációs campiméter leírása. — *F. M. Urban*, A nyomtatási típusok olvashatóságára vonatkozó megjegyzés. — *E. B. Titchener and W. S. Foster*, James Word iratainak jegyzéke. — *W. T. Shepherd*, A tagolt hangoknak a macskák által való megkülönböztetése.

Negyedik szám (október): *E. B. Titchener* Az önfigyelés skémája. — *M. Bentley, E. G. Boring and C. A. Ruckmich*, Új készülék

akusztikai vizsgálatokhoz. — *C. A. Ruckmich*, A pszichológia története és mai állapota Amerikában. — *E. B. Titchener* and *W. Foster*, *W. Wundt* tudományos iratainak bibliográfiája.

★

Educational Review. Edited by *Nikolas Murray Butler*, Rhaway, N. J. and New-York. 1912. Vol. XLII.

Negyedik szám (április): *W. S. Sutton*, A pedagógiai criticizmus némely mozgalmáról. — *D. E. Phillips*, A gyermek és a gép. — *Arthur C. Perry*, A nők és az «egyenlő fizetés». — *Frank Aydelotte*, Az angol nyelv mint logikai hatás. — *D. Sneddin*, A gyakorlati elemek a liberális nevelésben. — *Henry e Bliss*, Kerületi könyvtárak az egyetemeken és a kollégiumokban.
